

Delegationsordning för överförmyndarnämnden Alingsås kommun

Typ av styrdokument: Delegationsordning
Beslutande instans: Överförmyndarnämnden
Datum för beslut: 2025-XX-XX
Diarienummer: 2025.024 ÖN

Gäller för: Överförmyndarnämnden
Giltighetstid: 2025-10-01 och tills vidare
Revideras senast: Vid behov
Dokumentansvarig: Enhetschef

Överförmyndarsamverkan

Allmänt om delegation

Delegering innebär att nämnden överför självständig beslutanderätt till någon annan. Detta innebär att nämnden ger delegaten i uppdrag att på nämndens vägnar fatta beslut i vissa ärenden. Beslut efter delegering ska skiljas från ren verkställighet och beslut fattade med stöd av ställningsfullmakt.

Skillnad mellan delegering, verkställighet och ställningsfullmakt

Delegering innebär delegering av verklig beslutanderätt att skilja från beslutanderätt som varje arbetsfördelning mellan anställda medför, det vill säga ren verkställighet. Gränsen mellan delegering och ren verkställighet är inte sällan något flytande. Med delegeringsbeslut brukar dock avses att det föreligger alternativa lösningar och att beslutsfattaren måste göra vissa överväganden och bedömningar. Vid ren verkställighet saknas utrymme för självständiga bedömningar. Beslut som är verkställighet kan inte överklagas. Ställningsfullmakt innebär att det med anställningen följer en behörighet att företa rättshandlingar med bindande verkan för nämndens räkning. Rena verkställighetsåtgärder som inte innebär någon självständig bedömning anses kunna utföras av tjänstepersoner utan stöd av delegation. Nämnden förväntas kontrollera denna del av verksamheten genom styrning och ledning.

Utövande av delegationsrätt

Beslut som fattas på delegation får samma rättsverkan som om överförmyndarnämnden själv hade fattat beslutet. Delegat ska vid tveksamhet överlämna ett ärende till överförmyndarnämnden för avgörande. Detsamma gäller om delegat finner att samtycke, tillstånd, förordnande, upphörande eller entledigande i ett visst fall inte bör meddelas eller beslutas.

Jäv

Delegerad beslutanderätt får inte utövas i ärende om delegat är jävig enligt kommunallagen eller förvaltningslagen. I sådana fall återgår beslutanderätt till den som lämnat delegationen. Det är den jävige själv som ska tillkännage att jäv föreligger.

Legala förutsättningar för delegation

Överförmyndarnämndens rätt att delegera beslut är inte fullständig. Det finns begränsningar både i kommunallagen och i föräldrabalken. Nämnden kan när som helst återkalla delegationsrätten likväl kan den själv ta över ett ärende och besluta. Nämnden kan inte i efterhand ändra ett beslut som en delegat fattat.

Överförmyndarsamverkan

Föräldrabalken är en speciallag, vilket medför att annan lagstiftning såsom exempelvis kommunallagen får stå tillbaka om föräldrabalken har särskilda bestämmelser i aktuell fråga.

I 19 kap 14 § föräldrabalken finns bestämmelser om vilka beslut som kan delegeras och till vem. Överförmyndarnämnden får uppdra åt en ledamot, en ersättare som tjänstgör eller en kommunal tjänsteman med den kompetens som behövs att avgöra vissa grupper av ärenden. Lagtextens utformning medger att beslutanderätt även kan delegeras till en kommunal tjänsteman i annan kommun.

Ärenden som inte får delegeras (6 kap 38 § kommunallagen)

Beslutanderätt får inte delegeras vad gäller:

- ärenden som avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet,
- framställningar eller yttranden till fullmäktige liksom yttranden med anledning av att beslut av nämnden i dess helhet eller av fullmäktige har överklagats,
- ärenden som rör myndighetsutövning mot enskilda, om de är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt,
- ärenden som väckts genom medborgarförslag och som lämnats över till nämnden, eller
- ärenden som enligt lag eller annan författning inte får delegeras.

Nämnden har med stöd av 6 kap 39 § kommunallagen (2017:725) beslutat att genom delegation av nämndens beslutsrätt uppdra åt nämndens ordförande eller tjänstgörande ordförande att på nämndens vägnar besluta i ärenden som är så brådskande att nämndens avgörande inte kan avvaktas. Sådant beslut ska avfattas i skriftlig form. Beslutet ska återrapporteras till nämnden.

Ärenden som inte får delegeras (19 kap 14 § föräldrabalken)

Beslutanderätt får inte delegeras vad gäller:

- Beslut enligt 11 kap. 20 § om entledigande av ställföreträdare på grund av olämplighet,
- Beslut enligt 15 kap. 7 § att häva avtal om sammanlevnad i oskiftat bo,
- Beslut enligt 16 kap. 13 § om vitesföreläggande,
- Alla beslut som den som fått delegationen föreslår avslag i,
- Alla beslut som den som fått delegationen anser vara tveksamma.

Beslut som inte får delegeras enligt föräldrabalken 19 kap 14 § (1949:381) måste fattas av nämnden samfällt. Detta innebär att sådana beslut inte kan fattas av ordförande eller tjänstgörande ordförande såsom brådskande ärenden.

Överförmyndarsamverkan

Anmälan av delegationsbeslut

Klagotiden för delegationsbeslut som överklagas genom laglighetsprövning enligt kommunallagen börjar löpa först när tillkännagivande har gjorts på kommunens anslagstavla av det justerade protokollet från det sammanträde vid vilket beslutet anmäldes. Delegationsbeslut som inte anmäls ska protokollföras särskilt och tillkännages på kommunens anslagstavla, om beslutet kan överklagas enligt bestämmelserna om laglighetsprövning i kommunallagen.

Beslut som fattas med stöd av delegation ska anmälas till nämnden. Undantag gäller för beslut fattade genom delegation i ärenden enligt föräldrabalken (1949:381), lagen om god man för ensamkommande barn (2005:429) och förmynderskapsförordningen. Dessa beslut behöver inte anmälas till nämnden i enlighet med 19 kap 14 §. Ansvarig för anmälan är delegaten och beträffande beslut fattade av nämndens ordförande, nämndsekreterare.

De ärenden där överförmyndarnämnden särskilt har beslutat om anmälan har i denna delegationsordning markerats med anmälan. Genom anmälan av delegationsbeslut får nämnden information om tjänstemännens ställningstaganden och kan på så vis utöva kontroll.

Ersättare för delegat

Endast nämnden får förordna ersättare för delegat.

Vid förfall för överförmyndarnämndens ordförande får beslut fattas av överförmyndarnämndens vice ordförande. Vid förfall för handläggare övergår, om ersättare inte förordnats, delegationen till närmast behörig chef.

Ersättare för delegat bör inte besluta i viktiga ärenden om beslutet utan större nackdel kan vänta tills dess delegaten återkommit.

Förkortningar

GDPR	General Data Protection Regulation, EU:s dataskyddsförordning
FB	Föräldrabalk (1949:381)
FL	Förvaltningslag (2017:900)
FmF	Förmynderskapsförordning (1995:379)
KL	Kommunallag (2017:725)
LeB	Lag om ensamkommande barn (2005:429)
LOF	Lagen om framtidsfullmakter (2017:310)
OSL	Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Överförmyndarsamverkan

TF	Tryckfrihetsförordningen (1949:105)
ÖFN	Överförmyndarnämnden
OF	Ordförande
BK	Biträdande kommundirektör (även tillförordnad)
EC	Enhetschef (även tillförordnad)
JH	Juristhandläggare
ÖH	Överförmyndarhandläggare (även juristhandläggare och enhetschef)
ADM	Överförmyndaradministratör

Överförmyndarsamverkan

1.ALLMÄNNA ÄRENDEN och DATASKYDD

Nr	Lagrum	Ärendegrupp	Delegat Ersättare	Anmärkning
1.1	KL 6 kap. 39 §	Beslut i ärenden av brådskande karaktär.	OF Vice OF	Anmäls till nämnden vid nästkommande sammanträde. Ej beslut som enligt FB 19 kap. 14 § ska fattas av nämnden samfällt.
1.2		Beslut om förtroendevaldas kurser och konferenser m.m.	OF Vice OF	
1.3		Tecknande av avtal inom nämndens verksamhetsområde.	EC BK	Inom ramen för budgetansvar.
1.4	OSL 6 kap. 1–5 §§ och 10 kap 14 § TF 2 kap 14 §	Myndighetens avslag på begäran om utlämnande av allmän handling samt uppställande av förbehåll i samband med utlämnande.	EC JH	
1.5	FL 12 §	Beslut att avslå begäran om avgörande av ett ärende som har inletts av en enskild part.	EC JH	
1.6	FL 14 §	Beslut att avvisa ombud som bedöms vara olämplig för sitt uppdrag.	EC JH	

Överförmyndarsamverkan

1.7	FL 15 §	Beslut att förelägga ombud att styrka sin behörighet	EC JH	
1.8	FL 20 §	Beslut om kompletteringsföreläggande. Beslut om avvisning av ansökan som trots föreläggande enligt 20 § FL är ofullständig eller oklar på så sätt att den inte kan prövas i sak.	ÖH	
1.9	FL 36 §	Rättelse av beslut pga skrivfel, räknefel eller liknande	ÖH	
1.10	FL 36 §	Rättelse av uppenbara felaktigheter i beslut fattade av nämnden.	EC JH	Skrivfel, räknefel eller liknande förbiseende.
1.11	FL 37–38 §§	Ändring av beslut i ärenden där ursprungsbeslutet fattats av delegat.	EC JH	Prövning ska göras av annan än den som fattat beslutet
1.12	FL 45 §	Beslut om avvisning av för sent inkommet överklagande.	EC JH	
1.13	Art 12.5 GDPR Art 15 GDPR Art 16 GDPR Art 17 GDPR Art 18 GDPR Art 19 GDPR	Beslut om avslag på den registrerades begäran i fråga om rättelse, radering, begränsning av behandling och överföring av personuppgifter till annan personuppgiftsansvarig.	EC JH	

Överförmyndarsamverkan

1.14	Art 28 GDPR	Rätt att ingå och säga upp personuppgiftsbiträdesavtal/överenskommelse samt instruktioner till personuppgiftsbiträdet som inte sker i samband med annat avtal	EC BK	
1.15	Art 33 GDPR	Beslut om att anmäla personuppgiftsincident till tillsynsmyndigheten.	EC JH	
1.16	Art 34 GDPR	Beslut om att lämna information till registrerade om en personuppgiftsincident.	EC JH	
1.17	Art 35 GDPR	Konsekvensbedömning av dataskydd inom respektive avdelnings verksamhetsområde.	EC BK	Bedöma att behandlingen kan genomföras i enlighet med bestämmelserna i GDPR.
1.18	Art 36 GDPR	Beslut att begära förhandssamråd hos tillsynsmyndigheten	EC BK	

Överförmyndarsamverkan

2.FÖRÄLDRABALK (1949:381)

Kap. 9 Om underårigs omyndighet

Nr	Lagrum	Ärendegrupp	Delegat	Anmärkning
2.1	FB 9:3–4	Besluta om samtycke till förmyndare att omhänderta omyndigs intjänade medel eller omyndigs tillgångar.	ÖH	
2.2	FB 9:8	Besluta om samtycke till förmyndare att omhänderta omyndigs tillgångar.	ÖH	

Kap. 11 Om god man och förvaltare

2.3	FB 11:1–3, 11:4 2 st samt 11:7 4 st	Förordna god man eller förvaltare.	ÖH	
2.4	FB 11:7 3 st	Bestämma omfattning av förvaltarskap	ÖH	
2.5	FB 11:18 2 st	Interimistiskt besluta om att förordna god man eller förvaltare.	ÖH	
2.6	FB 11: 19	Besluta om upphörande av godmanskap enligt FB 11 1-3 §§. Besluta att entlediga god man eller förvaltare på dennes begäran.	ÖH	Beslut om upphörande av godmanskap enligt FB 11:4 eller förvaltarskap ska fattas av rätten.
2.7	FB 11:23 4 st	Besluta att jämka omfattningen av godmanskap enligt 11 1-3 §§.	ÖH	Omfattar även interimistiska beslut om jämkning.

Överförmyndarsamverkan

Kap. 12 Allmänna bestämmelser om förmyndares, gode mäns och förvaltares verksamhet				
Nr	Lagrum	Ärendegrupp	Delegat	Anmärkning
2.8	FB 12:10	Besluta om samtycke i efterhand av ingånget avtal.	ÖH	Anmälan
2.9	FB 12:12	Besluta om fördelning av förvaltning mellan flera förmyndare, gode män eller förvaltare samt besluta vid oenighet om förvaltning mellan förmyndare, gode män eller förvaltare.	ÖH	
2.10	FB 12:13	Besluta om ställande av säkerhet.	ÖH	
2.11	FB 12:16	Besluta om arvode och ersättning för utgifter till förordnade förmyndare, gode män och förvaltare, samt besluta i vad mån arvode och ersättning för utgift ska utgå av den enskildes, dödsboets eller kommunala medel.	ÖH, ADM	
2.12	FB 12:17	Besluta om arvode och ersättning för utgifter till legala förmyndare.	ÖH	

Överförmyndarsamverkan

Kap. 13 Föräldrars förmyndarförvaltning				
Nr	Lagrum	Ärendegrupp	Delegat	Anmärkning
2.13	FB 13:6	Besluta om samtycke till placering av omyndigs tillgångar i aktier eller på annat sätt än det som anges i FB 13:5.	ÖH upp till 300 000 kr OF, vice OF	Beslut över 300 000 kr fattas av nämnd eller ordförande (vid brådskande ärende) Anmälan
2.14	FB 13:8	Besluta om tillstånd till uttag av omyndigs spärrade bankmedel.	ÖH upp till 300 000 kr. Obegränsat vid uttag för inbetalning till myndighet OF, vice OF	Uttag i syfte att göra inbetalning pga krav från svensk myndighet saknar beloppsgräns. Beslut över 300 000 kr fattas av nämnd eller ordförande (vid brådskande ärende) Anmälan
2.15	FB 13:9	Besluta om att överförmyndarkontroll ska upphöra samt besluta om lätnader i överförmyndarkontrollen.	ÖH	Gäller inte om egendom tillfallit den omyndige med villkor om särskild överförmyndarkontroll
2.16	FB 13:10	Besluta om samtycke avseende fast egendom.	ÖH	Anmälan
2.17	FB 13:11	Besluta om samtycke till understöd åt anhörig.	ÖH	Anmälan
2.18	FB 13:12	Besluta om samtycke att ta upp lån eller ingå skuldförbindelse, ingå borgensförbindelse eller ställa den omyndiges egendom som säkerhet.	ÖH	Anmälan
2.19	FB 13:13	Besluta om samtycke för omyndig att driva rörelse eller för föräldrarna att driva rörelse för den omyndiges räkning.	ÖH	Anmälan

Överförmyndarsamverkan

2.20	FB 13:16	Besluta om befrielse för föräldrarna att lämna års- eller sluträkning samt besluta att sådana räkningar får lämnas i förenklad form.	ÖH	
2.21	FB 13:17	Besluta om föräldrar får avlämna förteckning, årsräkning eller sluträkning vid ny tid (anstånd).	ÖH	
2.22	FB 13:18	Besluta om föreläggande för föräldrarna att i årsräkning eller på annat sätt redogöra för sin förvaltning.	ÖH	
2.23	FB 13:19	Besluta om åtgärder för att trygga förvaltningen av den omyndiges egendom.	ÖH	

Kap. 14 Förordnade förmyndares, gode mäns och förvaltares vård av egendom

Nr	Lagrum	Ärendegrupp	Delegat	Anmärkning
2.24	FB 14:6	Besluta om samtycke till placering av den enskildes tillgångar i aktier eller på annat sätt än vad som framgår av FB 14:5	ÖH upp till 300 000 kr OF, vice OF	Beslut över 300 000 kr fattas av nämnd eller ordförande (vid brådskande ärende) Anmälan
2.25	FB 14:8	Besluta om samtycke till god man eller förvaltare att ta ut pengar från spärrat konto.	ADM upp till 30 000 kr ÖH upp till 300 000 kr. Obegränsat vid uttag för inbetalning till myndighet OF, vice OF	Uttag i syfte att göra inbetalning pga krav från svensk myndighet saknar beloppsgräns. Beslut över 300 000 kr fattas av nämnd eller ordförande (vid brådskande ärende)

Överförmyndarsamverkan

2.26	FB 14:10	Beslut om medgivande till undantag från bestämmelserna i FB 14 4-8 §§.	ÖH	
2.27	FB 14:11	Besluta om samtycke till förvärv eller överlåtelse av den enskildes fasta egendom eller nyttjanderätt till sådan egendom och upplåtande av nyttjanderätt, panträtt m.m. till sådan egendom.	ÖH	Anmälan
2.28	FB 14:12	Besluta om samtycke till understöd åt anhöriga	ÖH	Anmälan
2.29	FB 14:13	Besluta om samtycke till upptagande av lån eller att ingå skuldförbindelse, ingå borgensförbindelse eller ställa den enskildes egendom som säkerhet för den enskildes eller någon annans förbindelse.	ÖH	Anmälan
2.30	FB 14:14	Besluta om samtycke till att den enskilde driver rörelse eller att gode mannen eller förvaltaren driver rörelse för den enskildes räkning.	ÖH	Anmälan
2.31	FB 14:16	Besluta om att förordnad förmyndare, god man eller förvaltare i särskild ordning ska redogöra för den del av den enskildes tillgångar och skulder som inte omfattas av ställföreträdarens förvaltning.	ÖH	

Överförmyndarsamverkan

2.32	FB 14:19	Besluta om befrielse för ställföreträdare från skyldighet att lämna årsräkning eller sluträkning samt besluta att sådana räkningar får lämnas i förenklad form.	ÖH	Anmälan vid beslut om befrielse
2.33	FB 14:20	Besluta om ställföreträdare får avlämna förteckning, årsräkning eller sluträkning vid ny tid (anstånd).	ÖH, ADM	Upp till en månad kan beslutas av administratör. Längre anstånd beslutas av handläggare.
2.34	FB 14:21	Besluta om åtgärder som behövs för att trygga förvaltningen av den enskildes egendom.	ÖH	
2.35	FB 14:24	Besluta om befrielse för ställföreträdarens dödsbo från skyldighet att lämna årsräkning eller sluträkning samt besluta att sådana räkningar får lämnas i förenklad form.	ÖH	

Kap. 15 Vård av rätt i dödsbo, m.m.

Nr	Lagrum	Ärendegrupp	Delegat	Anmärkning
2.36	FB 15.3	Bestämmande av särskild tid för avgivande av redogörelse för hinder mot skifte av dödsbo.	ÖH	
2.37	FB 15:4	Besluta om samtycke till rättshandling enligt FB kap. 13–14 §§ vid dödsboförvaltning.	ÖH	Anmälan

Överförmyndarsamverkan

2.38	FB 15:5 1 st	Besluta om samtycke till egendomens fördelning vid bodelning eller skifte. Besluta om samtycke till överlåtelse av den enskildes andel i dödsbo	ÖH	Anmälan
2.39	FB 15:6	Besluta om samtycke till arvsavstående enligt ÄB 3:9 till efterlevande make	EC JH	Anmälan
2.40	FB 15:7	Besluta om samtycke till avtal om sammanlevnad i oskiftat dödsbo.	ÖH	Anmälan
2.41	FB 15:8	Bestämmande om ny tid för lämnande av årsuppgift angående förvaltning av sammanlevnad i oskiftat dödsbo.	ÖH	

Kap. 16 Tillsyn över förmyndares, gode mäns och förvaltares verksamhet

Nr	Lagrum	Ärendegrupp	Delegat	Anmärkning
2.42	FB 16:3	Besluta att utse någon som har rätt att gå igenom förmyndares, gode mäns och förvaltares räkenskaper	EC	
2.43	FB 16:9 st 2	Beslut om återkallande av samtycke till beslut som fattats enligt delegation.	ÖH	Anmälan

Överförmyndarsamverkan

Kap. 20 Vissa gemensamma bestämmelser om rättegången

Nr	Lagrum	Ärendegrupp	Delegat	Anmärkning
2.44	FB 20:7	Anlitande av ombud.	EC	

3. LAG (2005:429) OM GOD MAN FÖR ENSAMKOMMANDE BARN

Nr	Lagrum	Ärendegrupp	Delegat	Anmärkning
3.1	2 §	Beslut att förordna god man.	ÖH	
3.2	5 §	Besluta om upphörande av godmanskap.	ÖH	
3.3	6 §	Besluta om entledigande av god man på egen begäran.	ÖH	

4. LAG (2017:310) OM FRAMTIDSFULLMAKTER

Nr	Lagrum	Ärendegrupp	Delegat	Anmärkning
4.1	17 §	Beslut att utse god man att företräda fullmaktsgivare vid jävsituation.	ÖH	